

मोक्षघाटमा राजनीति, निर्माण कार्य रोकियो

भद्रपुर(प्रस) । मृत्युपछिको दाहसंस्कार स्थलमा समेत राजनीति गर्ने प्रवृत्ति देखिँदा भद्रपुर १० चन्द्रगढ उत्तर देउनिया खोलामा थालिएको मोक्षघाटको निर्माण अलपत्र परेको छ ।

नेकपा एमाले सम्बद्ध केही व्यक्तिहरूले चन्द्रगढी सामुदायिक वन समूहको अगुवाइमा निर्माण थालेको चन्द्रगढ मोक्षघाट निर्माणमा अवरोध गरेपछि अलपत्र परेको हो ।

मोक्षघाट निर्माणस्थल सुन्दर निचाभोडा सामुदायिक वन समूह वित्तमोड ७ को क्षेत्रमा परेको भन्दै एक समूहले मोक्षघाट शिलान्यास कार्यमा अवरोध गरेको थियो ।

त्यसपछि निर्माण समितिले पटक पटक वार्ताका लागि बोलाएपछि नेकपा एमाले वित्तमोड नगर अध्यक्ष सुवास भट्टराई र नेता देवराज कार्कीले समस्या हल गर्न जेठ ७ गते सर्वपक्षीय भेला बोलाउन निर्देशन दिएका थिए । तर सो भेलामा नगर अध्यक्ष भट्टराई र नेता कार्की नआएपछि मोक्षघाट अलपत्र बनेको निर्माण समितिका संयोजक गोपालबहादुर थापाले जानकारी दिए ।

सो भेलामा सरोकार क्षेत्रअन्तर्गत भद्रपुरबाट चन्द्रगढी वन समूहका अध्यक्ष दुर्गाप्रसाद भट्टराई, नेकपा एमाले

भद्रपुर अध्यक्ष निर्माणकुमार नेपाल, नेपाली कांग्रेसका प्रतिनिधि ज्ञानबहादुर चौहान, भद्रपुर १० का वडा सदस्य तुलसी पोखरेल, स्थानीय सरोकारवाला अम्बरबहादुर कार्की, चुडामणि मैनाली, खिलनाथ भट्टराई, मोक्षघाट दर्ता व्यवस्थापन संयोजक पुरुषोत्तम अधिकारी, निर्माण संयोजक गोलबहादुर थापालगायतको उपस्थिति रहेको थियो । काममा अवरोध गर्ने समूह अनुपस्थित हुँदा छलफल निरक्षरणीय बनेको छ ।

चन्द्रगढी सामुदायिक वन समूहले सामाजिक

लागि श्रोत सुनिश्चित गर्दै २०८१ साल मंसिर २६ गते निर्माण समिति गठन गरेर औपचारिक रूपमा

मोक्षघाट निर्माण प्रकृया सुरु गरेको थियो । मोक्षघाटका लागि पहिलो चरणमा वन समितिले ३३ लाख, वडा नम्बर ९ ले दुई लाख, १० नम्बर वडाले एक लाख पचास हजार, जेष्ठ नागरिक समितिबाट ४ लाख ८५ हजार, देउसीबाट संकलित ३२ हजार तथा अन्य दाताबाट सहयोग जुटाई ४० लाखको श्रोत सुनिश्चित गर्दै निर्माण समिति गठन गरेर काम थालेको थियो । सो बिचमा भापा क्षेत्र नं २ प्रदेश सभा सदस्य तथा मन्त्री एकराज कार्कीलाई समेत मोक्षघाट निर्माण स्थलमा ल्याएर निर्माण समितिले काम गर्ने वातावरण बनाउने विश्वास राखेको थियो ।

वन समूहका अध्यक्ष दुर्गाप्रसाद भट्टराईको नेतृत्वमा मूल निर्माण समितिको अध्यक्ष बनाएर समितिमा उपाध्यक्ष गोकुलप्रसाद ढकाल, सचिव पार्वती मल्ल र कोषाध्यक्ष अनुज खतिवडा चयन भएका थिए भने सदस्यहरूमा : भद्रपुर ९ का वडाध्यक्ष रामप्रसाद दाहाल, १० का वडाध्यक्ष टेकबहादुर खड्का काजी, हरिप्रसाद पराजुली, विष्णुप्रसाद काफ्ले, मिरा सञ्जेल, पुरुषोत्तम अधिकारी र रविन सुब्बा फागो चयन भएका थिए ।

उत्तरदायित्वअन्तर्गत वि.सं २०८० सालबाट गुरुयोजना बनाएर भद्रपुर ९, १० र वित्तमोड ७, ८ का स्थानीयको दाहसंस्कारका लागि घाट निर्माण थालेको थियो । मोक्षघाट निर्माण स्थल भद्रपुर नगरमै रहे पनि वन क्षेत्र वित्तमोडमा परेका कारण सो स्थानमा घाट सञ्चालनमा आएर दुर्गन्ध फैलने भन्दै निर्माण कार्यमा अवरोध गरिरहेको बताइएको छ ।

चन्द्रगढी सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको अगुवाइमा भद्रपुर-१० चन्द्रगढस्थित देउनिया खोलामा दाहसंस्कार स्थल (मोक्षघाट) निर्माणका

जलथलमा जैविक विविधता दिवस

भापा(प्रस) । जैविक विविधतामा जलथल क्षेत्रका २० वटा सामुदायिक दक्षिण एसियाकै धनी जलथल वनमा अन्तर्राष्ट्रिय जैविक विविधता दिवस मनाइएको छ । जलथलमा रहेका सामुदायिक वनका उपभोक्ताहरूलाई चौकी विरान सामुदायिक वनमा भेला गराई जैविक विविधता दिवस मनाइएको हो । त्यस अवसरमा अन्तर्क्रिया तथा पुस्तकार वितरण कार्यक्रम गरिएको थियो ।

फरेट एक्सन नेपाल, सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ भापा, डिभिजन वन कार्यालय भापा र चौकीविरान सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको संयुक्त आयोजनामा भएको कार्यक्रमको अध्यक्षता चौकीविरान सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहका अध्यक्ष नरप्रसाद मेन्याङ्कोको रहेको थियो ।

हल्दीबारी गाउँपालिका अध्यक्ष रविन्द्र लिङ्देनको प्रमुख आतिथ्यता रहेको कार्यक्रममा डिभिजन वन कार्यालयका प्रमुख भरतबाबु श्रेष्ठ, हल्दीबारी गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत मानवहादुर वन (महेन्द्र), वडा नं ४ का वडा अध्यक्ष सन्तकुमार थापा, सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ भापाका उपाध्यक्ष चन्द्र तामाङ, प्रदेश महासंघका न्यायिक समिति संयोजक घनश्याम खनाल, सब

कार्यक्रममा बोल्दै प्रमुख आतिथि लिङ्देनले हल्दीबारीको प्राकृतिक सम्पति जलथल वनको संरक्षण र प्रचार प्रसारमा गाउँपालिका सधैं साथमा रहेको धारणा राखे । उनले वनबाट काठ काट्ने मात्र नभई अन्य आयआर्जनको स्रोत खोज्नु पर्ने बताए । यसैगरी डिभिजन वन कार्यालयका प्रमुख श्रेष्ठले जैविक विविधताले धनी यो वनको संरक्षण सबैले गर्नुपर्नेमा जोड दिए । यसै महासंघका उपाध्यक्ष तामाङले सामुदायिक वनहरूको समस्या समाधानमा महासंघ साथमा रहने प्रतिबद्धता जनाए । सन्तलाल मेचेले स्वागत गरेको कार्यक्रम देवीका आतिथ्यता रहेको थियो ।

कार्यक्रममा बोल्दै प्रमुख आतिथि लिङ्देनले हल्दीबारीको प्राकृतिक सम्पति जलथल वनको संरक्षण र प्रचार प्रसारमा गाउँपालिका सधैं साथमा रहेको धारणा राखे । उनले वनबाट काठ काट्ने मात्र नभई अन्य आयआर्जनको स्रोत खोज्नु पर्ने बताए । यसैगरी डिभिजन वन कार्यालयका प्रमुख श्रेष्ठले जैविक विविधताले धनी यो वनको संरक्षण सबैले गर्नुपर्नेमा जोड दिए । यसै महासंघका उपाध्यक्ष तामाङले सामुदायिक वनहरूको समस्या समाधानमा महासंघ साथमा रहने प्रतिबद्धता जनाए । सन्तलाल मेचेले स्वागत गरेको कार्यक्रम देवीका आतिथ्यता रहेको थियो ।

नहरमा डुबेर युवकको मृत्यु

सशस्त्र प्रहरी बलले मनायो स्थापना दिवस

भापा(प्रस) । सुनसरी मोरङ चतरा नहरमा डुबेर एक युवकको मृत्यु भएको छ । मोरङ ग्रामस्थान -७ खड्गा चौक बस्ने २० वर्षीय सुमन चौधरी सुनसरी मोरङ चतरा नहरको पानीमा डुबिरहेको अवस्थामा बुधवार मृत फेला परेका हुन् । स्थानीयले

देखेर इलाका प्रहरी कार्यालय हरेचामा जानकारी गराउनसाथ प्रहरी टोली खटिएर कानुनी प्रक्रिया पूरा गरी शवलाई पोस्टमार्टमको लागि पठाएको छ ।

भापा(प्रस) । सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं २ गण हे.क्वा. भापाले १८ औं स्थापना दिवस मनाएको छ । सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं. १ बराह बाहिनी मुख्यालय सुनसरीका बाहिनीपति सशस्त्र प्रहरी नायव महानिरीक्षक कुमार न्यौपानेको प्रमुख आतिथ्यमा बिहीवार गण परिसरभित्र स्थापना दिवस मनाइएको हो ।

समारोहमा प्रमुख अतिथि लगायत अन्य विशिष्ट अतिथिहरूले अमर सशस्त्र प्रहरी स्मारकमा पुष्पहार चढाउनुका साथै अमर सशस्त्र प्रहरीप्रति श्रद्धाञ्जली अर्पण गरेका थिए । सो अवसरमा कर्तव्य पालनाको सिलसिलामा दिवंगत भएका स्व. सोमबहादुर तामाङको परिवारलाई विशेष सम्मानसहित ५१ हजार नगद प्रदान गरिएको थियो ।

त्यस्तै, प्रमुख अतिथि लगायत अन्य विशिष्ट अतिथिहरूबाट बैशाख महिनामा उत्कृष्ट हुने मासिक जवान लगायत अन्य क्रियाकलाप तथा खेल विधामा प्रथम हुने कर्मचारीहरूलाई सम्मानका साथै प्रशंसापत्र प्रदान गरिएको थियो ।

त्यस अवसरमा बोल्दै प्रमुख अतिथि बाहिनीपति न्यौपानेले सशस्त्र प्रहरी बल नेपालले जुनसुकै अवस्थामा आइपरेका कठिनाई र चुनौतीपूर्ण परिस्थितिमा समेत

कुशलतापूर्वक जिम्मेवारी निर्वाह गरेको बताए । सीमा सुरक्षा र अवैध गतिविधि रोकथामका लागि सशस्त्र प्रहरी बल नेपालको विशेष योगदान रहेको उनले बताए ।

उनले संगठनको विस्तार गर्न थप जनशक्तिको व्यवस्थापनसहित बोर्डर आउट पोस्ट समेत थप गर्न पहल गरिनुपर्ने र सशस्त्र प्रहरीको क्षमता वृद्धि, प्रविधिको विस्तार, जनशक्तिको व्यवस्थापन र सुविधामा आफू सदैव प्रतिबद्ध रहेको बताए ।

बिपद्दा समयमा होस् या बिपद् पूर्वतयारी जुनसुकै अवस्थामा पनि सशस्त्र प्रहरी बल,

“सीमाबासीसंग सशस्त्र प्रहरी” कार्यक्रमको अवधारणाअनुसार भापा जिल्लास्थित ४ स्थानमा खानेपानी व्यवस्थापन, धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलमा सरसफाई तथा सरसफाईजन्य सामग्री वितरण, सीमाबासी लक्षित २० जना स्थानीय युवाहरूलाई सीपमूलक (ईलेक्ट्रिसियन) तालिम संचालन गरेको बताए । उनले सीमा इलाकामा बसोबास गर्ने अति विपन्न परिवारको बुवा आमा समेत गुमाएकी गौरीया प्रा.वि.मा अध्ययनरत १० वर्षीया छात्रा रानी ऋषिदेवलाई नेपाल एपिएफ स्कूल सप्तरीमा कक्षा १२ सम्म अध्ययन छात्रावृत्ति प्रदान गरिएको जानकारी दिए ।

मेचीनगर र गौरीगंजमा गरी २ स्थानमा नि.शुल्क स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिसकेको र यस्ता कार्यक्रमहरू अफ प्रभावकारी ढंगबाट गर्दै जाने उनले प्रतिबद्धता व्यक्त गरे ।

सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं. २ गण हे.क्वा. भापाले चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को श्रावण १ गतेबाट जेठ ७ गतेसम्म १० करोड ८० लाख ६४ हजार ६ सय ६४ रूपैया बराबरको अवैध सामान बरामद गरी सम्बन्धित निकायहरूमा दाखिला गरिसकेको समेत भण्डारीले जानकारी दिएका छन् ।

आम्दा अस्पतालमा विरामीलाई अर्कै ग्रुपको ब्लड चढाएपछि.....

नगरपालिका वडा नं.२ बस्ने मगुन राईकी श्रीमती ३१ वर्षीया हेमकला राईको शरीरमा ओ पोर्जिटिभ ब्लड कम भई खरखरे आम्दा अस्पताल दमकमा ल्याई ब्लड चढाएकोमा डाक्टरले ए पोर्जिटिभ ब्लड

भापा(प्रस) । भापा दमकको आम्दा अस्पतालमा चढाउनु पर्ने ब्लड नचढाई विरामीलाई अर्कै ग्रुपको ब्लड चढाएपछि विवाद भएको छ । दमक

चढाएका हुन् । बुधवार साँफ ५ बजे विरामीलाई रगत चढाउँदै गर्दा ओ पोर्जिटिभ ब्लड नभएको

थाहा भएपछि विवाद भएको हो । विरामीका आफन्तहरू आई डाक्टरले लापरवाही गरेको भन्दै कारवाहीको माग गरेका छन् । विरामीलाई केही भए जिम्मेवारी लिनुपर्ने भन्दै अस्पताल प्रशासनलाई चेतोवनी दिएका छन् । विरामीको अवस्था बोल्ल सक्ने सामान्य रहेको छ । विवाद भएपछि इलाका प्रहरी कार्यालय दमकबाट प्रहरी निरीक्षक बिपन विश्वकर्माको कमाण्डमा प्रहरी टोली खटिएर साम्य बनाएको थियो ।

डा. प्रेम ब. शाही, MS, FISS

वरिष्ठ विशेषज्ञ - हाड, जोडी, बन्धन, नेचुरल रोग/सर्जल
सञ्चय: चोकबजार टोल, विहारनगर, २ बजे टोल

डा. दिपायन पाण्डे, MD

वरिष्ठ विशेषज्ञ - छाता, रोग, कपाल, सौन्दर्य, कृच्छररोग
सञ्चय: प्रत्येक महिनाको २०/२५ गते, दमकबाट

डा. आलोक झा, MD

वरिष्ठ विशेषज्ञ - आन्तरिक, बन्धन तथा गल्लरोग
सञ्चय: प्रत्येक महिनाको पहिलो शनिबार, कोशी हस्पिटल, विहारनगरबाट

डा. केशव कु. मण्डल, MD

वरिष्ठ विशेषज्ञ - भ्रूणजन्त शिशु तथा बाल रोग विशेषज्ञ
सञ्चय: दैनिक सेवा, विहान १० बजे टोल

डा. धिरज ताम्रकार, MD / डा. आनन्द देव, MD

वरिष्ठ फिजिस्त्रियन / सन्दर्भाल मेडिसिन
सञ्चय: दैनिक सेवा

डा. विकास जैशी, MD, DM

वरिष्ठ विशेषज्ञ - कलेजो (लिवर) पेट, अल्सिड, हेपेटाइटिस रोग
तथा कलेजो प्रत्यारोपण फिजिस्त्रियन
सञ्चय: प्रत्येक महिनाको अन्तिम शनिबार, विर हस्पिटल, काठमाडौंबाट

डा. अच्युत भक्त आचार्य, MD, DM

वरिष्ठ विशेषज्ञ - छाति, फोक्सो, दन्त, श्वसप्रश्वास, एलर्जी, विन्दा
तथा स्यारोज/पल्मोनोलोजिस्ट
सञ्चय: प्रत्येक महिनाको अन्तिम शनिबार, नर्भिक हस्पिटल काठमाडौंबाट

डा. विवेक कट्टेल, MD, FRCI

वरिष्ठ विशेषज्ञ - वायुरोग, संक्रमण रोग तथा फिजिस्त्रियन
सञ्चय: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिबार, न्युरो हस्पिटल विहारनगरबाट

डा. निशान भुर्तेल, MD, DM

वरिष्ठ विशेषज्ञ - गुनीला (किडनी) रोग तथा गुनीला प्रत्यारोपण फिजिस्त्रियन
सञ्चय: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शुक्रबार, सिकिल हस्पिटल काठमाडौंबाट

स्वास्थ्य सेवामा तपाईं सँगै

जिवनरक्षा बिर्तामोड
पोलिक्लिनिक एण्ड डायग्नोस्टिक सेन्टर प्रा. लि.

बिर्तामोड-८, मद्रपुररोड, भापा (मद्रपुरवस्स्टेण्ड अगाडि)

जानकारी तथा नाम दर्ताका लागि सम्पर्क
023-591566 (Reception), 023-531242 (Pharmacy)
9807923352 / 9817094601

विशेषज्ञ OPD सेवा/प्याथोलोजि/इर्याथ/किडिजो/धस-र/डिजिटल/खस-रे
ECG/EEG/NCT/PFT/कान्सेरो

सुल्के सञ्चय: विहान ७ बजे देखि बेलुकी ७ बजे सम्म

डा. धर्मगत भट्टराई, MD, DM

वरिष्ठ विशेषज्ञ - बाल रोग, इन्फेक्चियस रोग, प्रतिरक्षा, एलर्जी,
बाल वायुमय रोग तथा बाल गोलनगरी मेडिसिन विज्ञ
सञ्चय: प्रत्येक महिनाको अन्तिम शुक्रबार र शनिबार, ३ हस्पिटल काठमाडौंबाट

डा. उत्कर्ष कार्की, MD, DM

वरिष्ठ विशेषज्ञ - बाल रोग, प्रतिरक्षा, अन्तर्क्रिया, टोडको रोग
/बाल न्यूरोलोजिस्ट
सञ्चय: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शुक्रबार र शनिबार, काठमाडौं मेडिकल कलेजबाट

डा. सन्तोष मिश्र, MD, DM

वरिष्ठ विशेषज्ञ - बाल रोग, प्रतिरक्षा, अन्तर्क्रिया, टोडको रोग
/बाल न्यूरोलोजिस्ट
सञ्चय: प्रत्येक महिनाको पहिलो शुक्रबार र शनिबार, काठमाडौं मेडिकल कलेजबाट

डा. दिलिप न्यौपाने, MD, DM

वरिष्ठ विशेषज्ञ - बाल रोग, प्रतिरक्षा, अन्तर्क्रिया, टोडको रोग
तथा कलेजो रोग/बाल न्यूरोलोजिस्ट
सञ्चय: प्रत्येक महिनाको पहिलो शुक्रबार र शनिबार, काठमाडौं मेडिकल कलेजबाट

प्रा. डा. गौरवराज ढकाल, MS, FISS

वरिष्ठ विशेषज्ञ - नेचुरल (स्पाइड), बन्धन, टोडको रोग/स्पाइड सर्जल
सञ्चय: प्रत्येक महिनाको दोस्रो शुक्रबार, ३ हस्पिटल काठमाडौंबाट

डा. पुरुषोत्तम पराजुली, MS, MCh

वरिष्ठ विशेषज्ञ - पित्त, प्रोस्टेट, मृदाश्लेष्म, पथरी तथा मृदा रोग/युरोलोजिस्ट
सञ्चय: प्रत्येक महिनाको तेस्रो शनिबार, न्युरो हस्पिटल, विहारनगरबाट

डा. अपार पोखरेल, MS, FIPE

वरिष्ठ विशेषज्ञ - नाक, कान, घडी रोग/बाल तथा वर्याक ENT सर्जल
सञ्चय: प्रत्येक महिनाको अन्तिम शनिबार, सिकिल हस्पिटल, काठमाडौंबाट

डा. हरिशंकर या. यादव, MD, FIEM

वरिष्ठ विशेषज्ञ - मधुमेह (डायबिटीस), थाइराइड, हृदय रोग
सञ्चय: प्रत्येक महिनाको अन्तिम शनिबार, विहारनगरबाट

श्रमिकको स्वास्थ्योपचार रोजगारदाता राष्ट्रबाटै लिनुपर्ने प्रस्ताव

भापा(प्रस)। बाहिरी मुलुकबाट श्रमका लागि पुगेका श्रमिकको स्वास्थ्योपचारको जिम्मेवारी रोजगारदाता राष्ट्रले लिनुपर्ने प्रस्ताव नेपालले विश्व स्वास्थ्य सन्तान (डब्ल्युएचओ) मा लैजाने तयारी गरेको छ।

उक्त प्रस्ताव नेपालले आगामी वर्ष हुने विश्व स्वास्थ्य सुगठनअन्तर्गतको विश्व स्वास्थ्य सम्मेलनमा लैजाने तयारी गरेको हो। विश्व स्वास्थ्य सम्मेलनमा सहभागी भई बिहीबार स्वदेश फर्किनेका स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्री प्रदीप

पौडेलले अन्य देशहरूमा कामदार पठाउने मुलुकहरूले आफ्ना नागरिकमाथि भएको स्वास्थ्य समस्याको विकराल स्थिति रहेको कुरालाई मध्यनजर गरी त्यसलाई हल गर्न आगामी वर्ष रोजगारदाता राष्ट्रमा श्रम गर्न गएका जुनसुकै देशका नागरिकहरूको स्वास्थ्यको सम्पूर्ण जिम्मा रोजगारदाता राष्ट्रले लिनुपर्ने प्रस्ताव नेपालले लैजाने तयारी गरेको उल्लेख गरे। यस पटकको सम्मेलनमा नै नेपालले त्यसबारे जानकारी गराएको बताए। प्रस्ताव डब्ल्युएचओबाट पास हुने स्थिति

बन्दा जानु भन्दा पहिला, गइसकेपछि र फर्किँदा स्वास्थ्य सहयोग तथा स्वास्थ्य अवस्थाका बारेमा सम्बन्धित राष्ट्रले नै जानकारी गराउने स्थिति बन्ने बताए। यसले उपचार नपाएर फर्किँएर आउनुपरेको स्थिति, उपचार गर्दा खर्चको कारणले पूर्ण रूपमा उपचार नहुने स्थिति र खर्चका कारणले उपचार नहुने स्थिति एवं कतिपयलाई मृत्यु भएपछि शव सम्बन्धित देशमा पठाउन नसक्ने स्थिति तथा रोग बोकेर आउनुपर्ने स्थिति र बाध्यतालाई अन्त्य हुने बताए।

कोशी प्रदेश : दायित्व बढ्दै, बजेट घट्दै

भापा(प्रस)। कोशी प्रदेश सरकारले दिनुपर्ने दायित्व बढ्दै गएको छ भने बजेट घट्दै गएको छ। चालु आर्थिक वर्ष प्रदेशको बहुवर्षीय दायित्व ९ अर्ब बढ्ने थियो। यस वर्ष उक्त दायित्व ६ अर्बमा ल्याइपुग्नुपर्ने प्रदेश सरकारको लक्ष्य छ। यद्यपि चालु आर्थिक वर्षमा फेरि ९ अर्बभन्दा बढीका बहुवर्षीय दायित्व थप हुँदा सरकारको दायित्व बढेर फण्ड १६ अर्ब पुगे आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयको अनुमान छ। मन्त्रालयका उपसचिव तथा प्रवक्ता सुशील बाँस्तोलाले आगामी आर्थिक वर्षका लागि कोशी प्रदेशको बजेटको आकार घट्नुसक्ने अनुमान गरे।

विगतदेखिको बहुवर्षीय दायित्वको टेक्का ९ अर्ब छ। यस पटक ६ अर्बमा आइपुग्नु भन्ने अनुमान छ। गत वर्षको दायित्वमा हेर्दा कागजी पनि देखिन्छ। कतिपय क्रोनिक आयोजना छन्। कार्यान्वयन भइरहेका आयोजनाहरूको दायित्व ६ अर्ब हाराहारीमा हुनसक्छ। बाँस्तोलाले भने। यसपटक भौतिक पूर्वाधारतर्फ बहुवर्षीय ८ अर्ब दायित्व र सिँचाइमा एक अर्ब २० करोड थपिएको उनको भनाइ छ। आगामी आर्थिक वर्षको बजेट निर्माणका लागि आर्थिक मामिला मन्त्रालयले सबै मन्त्रालयलाई २८ अर्ब ८५ करोडको सिलिङ पठाएको छ। त्यसमा संघीय सरकारले दिने सशर्त अनुदान, विशेष

अनुदान थपिन्छ। गत वर्ष प्रदेश सरकारले आफ्नै बजेट भने २९ अर्बको बनाएको थियो। त्यसमा सशर्त र विशेष अनुदान थप हुँदा बजेटको आकार ३५ अर्ब २७ करोड ९३ लाख बराबरको ल्याएको थियो। तर, वार्षिक बजेटको ८६.४ प्रतिशत जतिमात्र आम्दानी हुने भएपछि त्यसभित्रै रहेर खर्च व्यवस्था गर्नुपर्ने भएको मन्त्रालयले जनाएको छ। प्रदेशलाई विपदपछिको मर्मत सम्भार तथा पुनःनिर्माणको लागि पनि खर्च गर्नुपर्ने परिस्थिति निर्माण भइरहेको छ। आगामी आर्थिक वर्षको सशर्तमा पनि बजेट घट्ने मन्त्रालयले जनाएको छ।

डिप्रेसनका लक्षण

मानसिक रूपमा:

- उदास, निराश वा एकलोपन महसुस गर्नु,
- कुनै पनि कुरामा चासो नलिन वा कम हुनु,
- आत्मबल घट्नु वा आत्मग्लानि हुनु वा दोषी महसुस हुनु,
- निर्णय लिन नसक्नु वा कठिन हुनु,
- आत्महत्याका विचार आउनु,

शारीरिक र व्यवहारिक लक्षणहरू:

- निन्द्रा कम लाग्नु तथा सुत्न नसक्नु,
- भोक नलाग्नु वा अत्यधिक भोक लाग्नु,
- तौलमा परिवर्तन आउनु,
- सामान्य काममा थकान महसुस हुनु,
- पुरै शरीर दुख्नु वा शरीरका कुनै भागमा पीडा महसुस हुनु,
- सामाजिक गतिविधिमा चासो नहुनु,

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

बिर्तामोड नगरपालिकाको

अत्यन्त जरुरी सूचना

यस बिर्तामोड नगरपालिकाको सार्वजनिक क्षेत्रमा जथाभावी रूपमा फोहोर फालेको पाइएकाले यो सूचना जारी गरिएको छ। बिर्तामोड नगरपालिकाको फोहोर व्यवस्थापन गर्न जिम्मेवारी पाएको निराकार सरसफाई प्रा.लि.को फोहोर मैला ढुवानी गर्ने सवारी साधन आएको बखत उक्त ढुवानी गर्ने सवारी साधनमा फोहोर राख्नुहुन सम्बन्धित सबैमा जानकारी गराउँदछौं।

अब पनि यसैगरी जथाभावी रूपमा फोहोर मैला फालेको पाइएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही हुने व्यहोरासमेत जानकारी गराउँदछौं।

बिर्तामोड नगरपालिका
नगरपालिकाको कार्यालय, भापा
कोशी प्रदेश, नेपाल

मधेशमा डुबेर ५ सय ४२ जनाको मृत्यु

भापा(प्रस)। मधेशमा वर्षाका बेला माटो वा ग्राभेल निकालिएका खाल्डामा जमेको पानीमा डुबेर बालबालिकाको मृत्यु हुने घटना रोकिएको छैन। प्रदेश प्रहरी कार्यालयका अनुसार यस कार्यालयबाट प्राप्त १० महिनाको तथ्यांक हेर्दा हरेक महिना औसत ११ जना बालबालिकाको मृत्यु डुबेर हुने गरेको छ। चालु आर्थिक वर्ष ०८१/०८२ को जेठ ६ गतेसम्म मधेश प्रदेशका ८

जिल्लामा डुबेर २ सय २ जनाले ज्यान गुमाएका छन्। प्रदेश प्रहरी कार्यालयका अनुसार यस अवधिमा पानीका दह वा खाल्डोमा डुबेर सर्लाहीमा ३७ जनाको मृत्यु भयो। जसमा १५ जना बालबालिका छन्। सप्तरीमा डुबेर मृत्यु भएका २९ जनामा १५ जना बालबालिका छन्। महोत्तरीमा डुबेर २७ जनाको मृत्यु भएकामा २१

जना बालबालिका छन्। पर्सामा १८ मध्ये ९, बारामा १० मध्ये ६, सिरहामा १२ मध्ये ९ बालबालिकाको यही अवधिमा अनाहकमा ज्यान गयो। धनुषामा ३९ मध्ये २३ जना बालबालिका र रौतहटमा ३० मध्ये १८ जना बालबालिकाको डुबेर मृत्यु भयो। प्रहरीका अनुसार पछिल्लो तीन वर्षमा मधेशमा डुबेर ५ सय ४२ जनाको मृत्यु

भएको देखिन्छ। जसमा बालबालिकाको संख्या मात्रै ३ सय २१ जना छ। अर्थात् डुबेर हुने मृत्युमा बालबालिकाको हिस्सा ५९ प्रतिशत छ। हरेक वर्ष डुबेर बालबालिकाको मृत्यु हुने गरे पनि यसमा न स्थानीय तह न त प्रदेश सरकार वा संघको ध्यान देखिन्छ। यही हेल्चेक्याउँले हरेक वर्ष डुबेर मृत्यु हुने संख्या बढ्दो छ।

भापामा ब्राउनसुगर र गाँजासहित दुई पक्राउ

भापा(प्रस)। भापामा लागूऔषध ब्राउनसुगर र गाँजासहित दुईजना पक्राउ फरेका छन्। पक्राउ पर्नेहरूमा शिवसताक्षी नगरपालिका वडा नं. ६ शिवगञ्ज बस्ने परमानन्द साह र भापा गाउँपालिका वडा नं. ३ कामाटोली गोपीचोक बस्ने ५१ वर्षीया देखन राजवंशी माफ्नी रहेका छन्। बुधवार बेलुका ५:२० बजे शिवसताक्षी नगरपालिका वडा नं. ६ शिवगञ्ज बस्ने परमानन्द साहले लागूऔषध ओसारपसार तथा बेचबिखन गरिरहेको भन्ने गोप्य सूचनाको आधारमा इलाका प्रहरी कार्यालय शिवगञ्ज र इलाका प्रहरी कार्यालय फिर्लाङबाट खटिएको संयुक्त प्रहरी टोलीले साहको घरमा चेकजाँच गर्ने क्रममा प्लास्टिकसहित ४ ग्राम २३० मिलिग्राम ब्राउनसुगर फेला पारेको थियो।

साहको ओख्यानमा सिरानीमुनि खुकुरी चुरोटको बट्टाभित्र प्लास्टिकले बेरेर लुकाई छिपाई राखेको ४६ पोका ब्राउनसुगर बरामद भएको प्रहरीले जनाएको छ। उनलाई नियन्त्रणमा लिई इलाका प्रहरी कार्यालय फिर्लाङमा राखिएको छ। त्यस्तै बुधवार दिउँसो १२:१० बजे भापा गाउँपालिका वडा नं. ३ कामाटोली गोपीचोकमा इलाका प्रहरी कार्यालय कुमारखोदबाट खटिएको टोलीले ५१ वर्षीया देखन राजवंशी माफ्नीलाई १ के.जी.५०० ग्राम गाँजासहित पक्राउ गरेको छ। उनको घरमा लागूऔषध गाँजा बिक्री गरिरहेको भन्ने गोप्य सूचनाको आधारमा प्रहरीले खानतलासी गरेको थियो। उनलाई नियन्त्रणमा लिई थप अनुसन्धान तथा कानुनी कारबाहीको लागि जिल्ला प्रहरी कार्यालय पठाइएको छ।

तपसिलमा उल्लेखित ऋणीको धितो रहेको अचल सम्पत्ति लिलाम बिक्री गर्ने (पैतिस) ३५ दिने गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र आह्वान गरिएको सूचना

प्रकाशित मिति: २०८२/०२/०९

यस बैंकको तपसिलमा उल्लेखित ऋणी/व्यक्तिगत जमानतकर्ताहरूले म्यादाभित्र कर्जा चुक्ता/भुक्तान नगरी/नगराई लिखित तथा मौखिक तरताकेता र पत्रपत्रिकाद्वारा कर्जा चुक्ता गर्न आउने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गर्दा समेत कर्जा चुक्ता/भुक्तान गर्ने/गराउनेतर्फ कुनै चासो नदेखाउनु भएकोले धितो सुरक्षण स्वरूप लेखि/लेखाई दिएको तपसिल बमोजिमको धितो गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रका माध्यमबाट लिलाम बिक्री गरी बैंकले आफ्नो लेना रकम असुल उपर गर्न यो ३५ दिने सूचना प्रकाशित गरिएको छ। यस बैंकमा धितो रहेको सम्पत्ति सकार गरिलिन इच्छुक महानुभावहरूबाट यो सूचना पत्रिकामा प्रकाशित भएको मितिले ३५औं दिनभित्र यस बैंकमा कार्यालय समयभित्र आइपुग्ने गरी निम्न शर्तहरूको अधिनमा रही गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र पेश गर्नुहुन आह्वान गरिन्छ। प्राप्त बोलपत्रहरू यो सूचना प्रकाशित भएको ३६औं दिन वा सो दिन विदा परेमा त्यसको लगत्तै कार्यालय खुलेको दिनमा दिनको ३:०० बजे केन्द्रीय कार्यालय, कर्जा असुली विभाग बिर्तामोडमा खोलिए हुँदा बोलपत्रदाता वा निजको आधिकारिक प्रतिनिधि उपस्थित हुन समेत जानकारी गराइन्छ। तर बोलपत्रदाताको अनुपस्थितिले बोलपत्र खोल्न बाधा पुग्ने छैन। कथमकदाचित सो धितोबाट असुलउपर हुन नसके ऋणी एवम् व्यक्तिगत जमानतकर्ताहरू समेतलाई कालोसूचीमा समावेश गरी असुल उपर हुन बाँकी रहेको रकम ऋणी तथा कर्जा लिँदाको बखत व्यक्तिगत जमानतकर्ताहरूको नाममा रहेको वा निजहरूको हक भोगको अन्य चल अचल सम्पत्तिबाट समेत बैंक तथा बिक्रीय संस्था सम्बन्धी ऐन तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम असुल उपर गरिने छ। साथै धितो सम्पत्ति लिलाम बिक्री हुन नसकेमा धितो सम्पत्ति बैंकले आफ्नो अनुकूलतामा आफैले सकार गरी लिन सक्ने व्यहोरा समेत जानकारी गराइएको छ।

तपसिल

शाखा कार्यालय : दमक

ऋणी, धितो र व्यक्तिगत जमानतकर्ताको नाम, थर तथा तीन पुस्त विवरण	धितो सुरक्षणको विवरण
१. ऋणी : कुमार देवानको छोरी, टेक बहादुर साँवा लिम्बुको बुहारी, राम बहादुर साँवाको पत्नी नागरिकता बमोजिम भापा जिल्ला, लखनपुर गा.वि.स., वडा नं. २ स्थायी ठेगाना भै हाल झापा जिल्ला, दमक न.पा., वडा नं. १ बस्ने मिति २०६९/०३/१३ मा जिल्ला प्रशासन कार्यालय, भापाबाट जारी गरिएको ना.प्र.प.नं. ०४२०४३/३२३६ भएकी बर्ष ३६ को सान्ता साँवा।	सान्ता साँवाको नाममा भूमिसुधार तथा मा.पो.का दमकमा, दर्ता कायम रहेको भापा जिल्ला, दमक न.पा., वडा नं. १ स्थित कि.नं. २७०४९ को क्षेत्रफल ०-०-५.२५ (बि.क.घु) भएको जग्गा र उक्त जग्गाले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलिगापात समेत।
व्यक्तिगत जमानतकर्ता नाम : राम बहादुर साँवा बाबु : टेक बहादुर साँवा लिम्बु बाजे : कुल बहादुर साँवा ना.प्र.नं. : ३९८५ (जारी मिति : २०५३/१२/१२, भापा) ठेगाना:- भापा जिल्ला, लखनपुर गा.वि.स., वडा नं. २ स्थायी ठेगाना भई हाल भापा जिल्ला, दमक न.पा., वडा नं. १ बस्ने।	
कर्जा शिर्षक :-आवास कर्जा	

शर्तहरू:-

- बोलपत्र फारम यस बैंकको कुनै पनि शाखा कार्यालयबाट रु.१०००/- (अक्षरेपी एक हजार मात्र) (पछि फिर्ता नहुने गरी) तिरी खरीद गर्न सकिनेछ। फोटोकपी गरिएको फारम मान्य हुने छैन।
- बोलपत्रदाताले लिलामी सूचनाको आधारमा ऋणीको नाम र लिन चाहेको सम्पत्तिको विवरण बोलपत्र फारममा स्पष्ट रूपमा भर्नुपर्नेछ, साथै लिन चाहेको सो सम्पत्तिको मुल्य अंक र अक्षरमा समेत भर्नु पर्नेछ।
- बोलपत्रको खाम वाहिर समेत ऋणीको नाम र लिन चाहेको सम्पत्तिको विवरण उल्लेख गर्नु पर्नेछ।
- यदि ब्याँकले खरीद गर्ने भए नेपाली नागरिकताको तथा कम्पनीले खरीद गर्ने भए दर्ता प्रमाण-पत्रको प्रतिलिपी पेश गर्नु पर्नेछ।
- बोलपत्र साथ आफुले कबोल गरेको अंकको कम्तीमा दश प्रतिशत(१०%)ले हुने रकम यस बैंकको केन्द्रीय कार्यालयको खाता नम्बर 9266011520002 SUNDY CREDITORS (OTHERS) मा जम्मा गरेको भौचरको सक्कल अर्धकट्टी रिसिद वा बोलपत्र दाखिला गरिने बैंकको नाममा खिचिएको ड्राफ्ट वा बैंक जमानत वा यस बैंकमा खोलिएको मुदती रिसिद वा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट जारी भएको सुरक्षणपत्र वा गुड फर पेमेन्ट चेक (Good for Payment Cheque) अनिवार्य रूपमा पेश गर्नु पर्नेछ।
- लिलाम बिक्री हुने धितो सुरक्षण निरीक्षण गर्न चाहेमा बोलपत्र पेश गर्नु अगावै कार्यालय समय भित्र सम्बन्धित शाखा कार्यालयमा सम्पर्क राखी जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा निरीक्षण गर्न सकिनेछ। साथै सोही अवस्था र परिमाणमा स्वीकार गर्नु पर्नेछ।
- बोलपत्र स्वीकृत भएको सूचना पाएको मितिले ३० दिनभित्र बोलकबोल गरेको सम्पूर्ण रकम बुझाई सम्पत्ति आफ्नो नाउँमा नामसारी गरी लिनु पर्नेछ। सो म्यादा भित्र रकम नबुझाएमा धरोटी रकम स्वतः जफत हुनेछ।
- बोलपत्र दाखिल भइसकेपछि बोलपत्रमा उल्लेखित रकम वा शर्तमा कुनै हेरफेर हुने छैन। साथै बोलपत्र स्वीकृत वा अस्वीकृत हुने ठुंगो नलागेसम्म धरोटी रकम फिर्ता दिइने छैन।
- रित नपुगेको वा म्यादा नाधी पेश हुन आएको बोलपत्र स्वतः रद्द हुनेछ।
- बोलपत्र स्वीकृत वा अस्वीकृत गर्ने सम्पूर्ण अधिकार बैंकमा नै सुरक्षित रहनेछ।
- बोलपत्र सदर वा बदर हुनु अगावै ऋणीले सम्पूर्ण कर्जा बुझाएमा प्राप्त बोलपत्रहरू रद्द गरी धरोटी फिर्ता दिन सकिनेछ।

कर्जा असुली विभाग

सम्पादकीय

जमिन भासिनबाट
सतर्क

बाढीपहिरो, भूक्षयलापयत अनेक खालका प्राकृतिक विपत्ति नचाहेर पनि मानिसले भोग्नु पर्छ। अतिवृष्टि र अनावृष्टिले पर्याप्ततुलन बिगान ठूलो भूमिका खेल्छन्। अतिवृष्टिका कारण बाढीपहिरो, डुबान र भूक्षय हुन सक्छ। अनावृष्टिले मरुभूमिकरण बढाउन सक्छ। आँधीहुरी, भूकम्पले पनि संसारमा ठूलो क्षति पुऱ्याइरहेको हुन्छ। ग्रीष्मन्दा अफ्न बेग्लै खालको विपत्ति भने जमिन भासिन हो। हिजोआज विश्वभर नै जमिन भासिने घटना देखिन थालिएको छ। चीनका कतिपय तटीय सहर बिस्तारै भासिन थालेको केही समयअघि समाचारमा आएको थियो। अत्यधिक कडिक्रकटको प्रयोगका कारण भारवहन क्षमता कमजोर हुँदा जमिन भासिन थालेको बताइन्छ। त्यति मात्र होइन, सहरी पूर्वाधार निर्माण तथा उपयोगका निम्ति जमिनमुनिको पानीको अत्यधिक दोहनका कारण पनि जमिन भासिन थालेको छ। तटीय सहर औसतमा वार्षिक ३.३ मिलिमिटरका दरले भासिन थालेको र त्यसले सन् २१२० सम्म कतिपय तटीय सहर समुद्री सतहभन्दा तल पुग्न सक्ने जोखिम चीनमा आँल्याइएको छ। पूर्वाधार निर्माण र जमिनमुनिको पानी दोहनमा सचेत रहन पनि बिजले सुभाएका छन्। विश्वको यो परिवेशमा नेपालकै हेटौँडामा केही दिनअघि एउटा गाडी नै भासिएर बेपत्ता भयो। भूगर्भविद्को टोलीले समेत अध्ययन गरेर पनि तत्कालै यकिन निष्कर्ष निकाल्न सकेन। हेटौँडा उपमहानगरपालिका-१६, गैरीगाउँको सो घटनाले फेरि यो विषय चर्चामा ल्याएको छ। हेटौँडाको गैरीगाउँ मात्र होइन, देशका धेरै स्थानमा भासिने जोखिम भएको अध्ययनबाट देखिएको छ। नेपालका कम्तीमा २४ स्थान 'सिक्लहोल' अर्थात् जमिन भासिने खतरामा देखिएको छन्। खानी तथा भूगर्भ विभाग र भौगर्भिक अध्ययनले २०५५ सालयता गरेको अध्ययन अनुसार तराई, मधेशका साथै कतिपय पहाडी जिल्लामा समेत जमिन भासिने खतरा देखिएको हो। कास्कीको पोखरामा त जमिन भासिने विमर्श धेरै वर्षदेखि गरिएको थियो। भूगर्भ विभागकै भूविज्ञान महाशाखाका अनुसार भ्वापाको भद्रपुर र दमक, मोरङको विराटनगर, सुनसरीको धरान, सिन्धुली, धनुषाको जनकपुरधाममा जमिन भासिने जोखिमयुक्त भौगर्भिक संरचना छन्। त्यसै गरी महोत्तरीको बर्दियास र जलेश्वर, पर्सको वीरगन्ज, मकवानपुरको हेटौँडा, काठमाडौँ र नुवाकोटमा पनि जमिन भासिने जोखिमयुक्त भौगर्भिक संरचना पाइन्छ। त्यस्तै चितवनको भरतपुर, कास्कीको पोखरा, तनहुँको दमौली, रुपन्देहीका बटवल र भैरहवा, दाङको तुलसीपुर, बाँकेको नेपालगन्ज, बर्दियाको गुलरिया, सुर्खेत, कैलालीको टीकापुर र धनगढी र कञ्चनपुरको महेन्द्रनगरमा पनि जमिन भासिने खतरा छ।

• प्रकाश अधिकारी

बुद्धावस्था उमेर बढ्ने एक जैविक प्रक्रिया हो जसबाट कुनै मनुष्य बचन सक्दैन। यसको सुरुवात जन्म लैदा र यथार्थ रूपमा गर्भमा आएदेखि नै हुन्छ, जुन मृत्युसँगै समाप्त भएर जान्छ। यो अपरिहार्य र अपरिवर्तनीय प्रक्रियाले हरेक व्यक्तिलाई शारीरिक र मनोवैज्ञानिक प्रभाव पार्छ। सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक निहितार्थ पनि छ। स्रोतसाधन अपर्याप्त भएको र आधुनिकीकरणको प्रक्रियाले मूल्य प्रणालीलाई बदलिरहेको हाम्रो समाजमा बुद्धावस्थाको पर्याप्त र समुचित हेरचाह परिवारको प्राथमिकतामा पर्न सकेको छैन।

यद्यपि बुद्धावस्था के हो भन्ने कुरा सबैले जानेको कुरा हो तर यसलाई परिभाषा गर्न सरल छैन। मनुष्यको औसत जीवन चक्रमा बुढेसकाल वा उमेर बढ्नुलाई सबै समाजमा श्रेष्ठ मानिन्छ। बुद्धावस्थाको सामान्य परिभाषाको बाबजुद कुन उमेरको व्यक्ति ज्येष्ठ नागरिक हुने हो भन्ने कुरामा मतैक्य छैन। दुनियाँका अधिकांश विकसित देशमा ज्येष्ठ र बुजुर्ग व्यक्तिको पारिचाय अवधारणा अन्तर्गत कालको क्रमानुसार ६५ वर्षको आयुलाई स्वीकार गरिएको छ। विकासशील र अर्धविकसित मुलुकमा तदनुरूप छैन र संयुक्त राष्ट्रसङ्घले पनि कुनै मानक निर्धारित गरेको छैन तथापि ६० वर्ष माथिको उमेरलाई बुद्धावस्थाको जनसंख्या (पुलसेसन एजिङ) को रूपमा लिइन्छ।

एक सर्वमान्य स्वीकृत परिभाषाको अभावमा धेरैजसो मामिलामा जुन उमेरमा व्यक्ति सेवानिवृत्त हुन्छ र निवृत्तिभरण पाउँछ निजको बुढेसकालको प्रारम्भ भएको मानिन्छ। बुद्धावस्थाको प्रक्रिया एक जैविक वास्तविकता हो जसमा क्रियाशीलता/गतिशीलता मानवीय नियन्त्रण बाहिर हुन्छ। हसमाजमा बुद्धावस्थाको आफ्नै आशय हुन्छ। विकसित दुनियाँमा कालक्रम अनुसार समय एक सर्वोपरि भूमिका निभाउँछ। जब सक्रिय योगदान असम्भव भएर समाजले जिम्मेवारी सम्पन्न कम गर्छ त्यसपछि मात्र विकसित देशका ज्येष्ठ नागरिकको बुद्धावस्थाको

सुरुवात हुन्छ।

जब विभिन्न विकाशील वा अविकसित मुलुकको ध्यान बुद्धावस्थाको मानक मानक व्यक्तिको कालक्रम (क्रोनोलोजी), सामाजिक भूमिकामा परिवर्तन (कार्यको प्रकृतिमा परिवर्तन, बच्चा वयस्क हुनु र रजोनिवृत्तिको उमेर) र शारीरिक एवं मानसिक क्षमतामा परिवर्तन हुनुलाई मानिएको छ। सामाजिक भूमिकामा परिवर्तन बुद्धावस्था परिभाषित गर्ने प्रमुख आधार हो, जसले कालानुक्रमिक उमेरलाई प्राथमिकता दिन्छ। कालानुक्रमिक उमेरले व्यक्ति कति पाको भयो भन्ने बताउँछ। यसले उमेर बढेको कुरालाई सबैभन्दा सरल रूपमा इङ्गित गर्छ। यसले सामाजिक उमेर (ठूलो भएपछि कस्तो व्यवहार गर्ने भन्ने सामाजिक अपेक्षा) र जैविक बुद्धावस्था (व्यक्तिको शारीरिक स्थिति) का बिचमा प्रतिष्ठित गर्छ।

विकसित देशमा अनुसन्धान उमेर बढेसँगै जीवमा परिवर्तन निश्चित छ। यसले शारीरिक, मनोवैज्ञानिक र सामाजिक परिवर्तनको एक बहुआयामी प्रक्रियालाई दर्शाउँछ। जब व्यक्ति हुन्छै गर्दा केही आयाममा विस्तार हुन्छ र केही खुम्चिन्छ। जस्तो, प्रतिक्रिया जनाउने समय धिमा भएर जान्छ, विश्वघटनाक्रमको ज्ञान र बुद्धिमानीमा बढोत्तरी भएर जान्छ। विभिन्न शोधको के निचोड छ भने बुद्धावस्था आउँछ, जैविक परिवर्तन हुन्छ, उमेरले जीवन क्षमतामा परिवर्तन प्रदर्शन गर्छ, शारीरिक र मानसिक परिवर्तन भइरहेको बोध हुन्छ। यो सांस्कृतिक र सामाजिक प्रतिविम्ब पनि हो र मानव समाजको एक महत्वपूर्ण हिस्सा पनि। उमेरलाई सामान्यतः वर्ष र बच्चाको हकमा माहिनामा गणना गरिन्छ। एक व्यक्तिको जन्मदिन अक्सर निजको जीवनमा एक महत्वपूर्ण घटना बनेर आउँछ।

विद्वानहरूले बुद्धावस्थालाई तीन दृष्टिकोणबाट अर्थात्का छन् : जैविक, मनोवैज्ञानिक र सामाजिक-सांस्कृतिक। जैविक बुद्धावस्था (बायोलोजिकल एजिङ) मा कपाल भर्नु र सेतो भएर जानु, दाँतमा हानि पुगुनु र दृष्टिमा स्पष्टताको ह्रास आउनु पर्छ। मनोवैज्ञानिक उमेर बढ्ने सन्दर्भमा तन्त्रिका तन्त्र (नर्भस सिस्टम) को अध्ययन गरिन्छ। यसमा मानसिक क्षमतामा गिरावट र निजप्रति अन्यको दृष्टिकोण र व्यवहार सामेल हुन्छन्। सामाजिक-सांस्कृतिक उमेरभित्र

परिवार, समुदाय र समाजको एक सदस्यको रूपमा व्यक्तिका परिवर्तन र परिवर्तित परिस्थितिहरूलाई दर्शाउँछ। यी परिवर्तनमा बाबुआमाको भूमिका, कामबाट सेवा निवृत्ति, न्यून आय, रोग, विकलाङ्गता र आवश्यकता पर्छन्। केही विद्वानका अनुसार एक व्यक्ति उमेरले पाको भएर पनि यदि निज सामाजिक र मनोवैज्ञानिक तवरले युवा मानसिकता राख्छ भने निजलाई युवा पुस्तामा सामेल गरिनु पर्छ।

बुद्धावस्थालाई सर्वश्रेष्ठ तरिकाले परिभाषित गर्नु पर्दा उमेर बढेसँगै वयस्क व्यक्तिको पारम्परिक भूमिका पूरा गरिसकेको अवस्था हो। जस्तै, बालबच्चा हुर्काइ सक्नु, आर्जन गरिसकेको हुनु र समाजप्रतिको कर्तव्य पूरा गरिसकेर विस्तारित जीवनको प्रतिनिधित्व गर्नु हो। के पनि भनिन्छ भने उमेरले पाको भएका व्यक्तिले आफ्नो ज्ञान र अनुभवद्वारा युवालाई अनेक तरहले सहयोग गर्न सक्ने हुन्छन्। सङ्घर्षमा उमेर बढ्नुको अर्थ जैविक र मनोवैज्ञानिक परिवर्तन हो, जुन अनुवांशिक रूपमा परिपक्व जीवमा पाइन्छ। खासमा यो परिवर्तन अपरिवर्तनीय हो र जीवको अस्तित्वका लागि न्यूनतम क्षमतामा हास आउनु र अन्ततः मृत्युको कारण बन्छ।

पाको उमेरको व्यक्तिको कालक्रमिक उमेरको आधारमा रुढिबद्ध धारणा, पूर्वाग्रह वा विभेद गरिनुलाई अङ्ग्रेजीमा 'एजिङ्ग' भनिन्छ जसको नेपाली रूपान्तरण हुनु बाँकी छ। जन्म, धर्म, जात, रङ वा लिंगका आधारमा गरिने विभेद प्रत्येक जनलाई हुँदैन तर 'एजिङ्ग' प्रत्येक व्यक्तिले उमेरसँगै भोग्नु पर्छ। सन् १९७० ताका संयुक्त राज्य अमेरिकाको मेरिल्यान्डको कुनै सहर विशेषमा काला जातिका पाका व्यक्तिको लागि आवास बनाउने प्रस्तावलाई स्थानीयले गरेको विरोधपछि यो शब्दको व्युत्पत्ति भएको थियो। उमेरको विभेदको तात्पर्य कुनैलाई कुनै कुरा पाउन वा त्यसबाट वञ्चित गर्न उमेरलाई आधार बनाउनु हो।

कसैको तजबिजमा तोकिएको कालक्रमिक उमेरले हुने अनिवार्य अवकाशको प्रावधानलाई मानिसलाई काम गर्न रोक्छ। यसै गरी बुद्धावस्था अनिवार्य र अवश्यभावी मानेर चिकित्सासम्बन्धी शोधहरूमा यसलाई प्राथमिकतामा राखिँदैन। उमेरको आधारमा गरिने विभेदले ज्येष्ठ नागरिकका अवसरहरू गुम्ने मात्र नभएर निजहरूको स्वास्थ्यमा समेत नकारात्मक असर पर्छ। ज्येष्ठ नागरिक आफू बुद्धावस्थाप्रति जाति आफैँ पूर्वाग्रही हुन्छन् र

यो मृत्युदर, सक्रियताका लागि कनिष्ठ स्वास्थ्य र धिमा स्वास्थ्य पुनर्प्राप्तिका लागि जिम्मेवार हुन्छ। नेपालमा सेवानिवृत्त भएका सरकारी कर्मचारीहरूको निवृत्तिभरण उपभोग अर्थात् सम्बन्धमा अलि पहिला गरिएको एक अध्ययनमा सात वर्षसम्मको पाइएको थियो। त्यसैले अनिवार्य अवकाश कनिष्ठ मानसिक स्वास्थ्यको लागि एक प्रकारको भविष्यवक्ता हो।

'आगो तापु मुढाको, कुरा सुनु मुढाको' भन्ने लोकनिष्ठा अप्रासङ्गिक भइरहेको छ। 'एजिङ्ग' ले व्यक्तिलाई सामाजिक गतिविधिमा सामेल हुन नकारात्मक असर पारेको छ र सहरी जनजीवनमा आफ्ना छिमेकीसँग कमै अन्तर्क्रिया गराउँछ। विश्व स्वास्थ्य सङ्गठनले गरेको सर्वेक्षणमा ५७ देशका

६० प्रतिशतले आफ्नो मुलुकमा ज्येष्ठ नागरिकलाई सम्मान गरिँदैन भनेर जवाफ दिएका थिए। यसै खालको निचोड युरोपेली आयोगको पनि रहेको छ तर उमेरको विभेद बुद्धावस्थाको विभेद मात्र नभएर एक पुस्ताका व्यक्तिले अर्को पुस्ताका विरुद्ध गर्ने पूर्वाग्रह र रुढिबद्ध धारणा पनि हो। विश्व स्वास्थ्य सङ्गठनले गरिब मुलुकहरूमा गरेको सर्वेक्षणमा वृद्ध व्यक्ति बालबालिकाको तुलनामा बढी आदरणीय रहेको पाइएको थियो। यसो हुनुमा उच्च बाल मृत्युदरले त्रस्त समाजमा बालबालिका प्रति नैतिक दृढताको कमी थियो।

आजकाल बुद्धावस्थाको बारेको विचारमा विविधता पाइन्छ। वृद्धहरू समाजका अल्पसङ्ख्यक हुन्। बुढाबुढी शब्दको लक्षित अर्थ नकारात्मक हुन्छ। मनोविद्हरूले मानिसमा रहेका एकाधिक रुढिबद्धताहरू, जस्तो वृद्धहरू हाडिकता भएका धैर्यवान्, निष्पक्ष र विश्वसनीय हुन्छन् तर क्षमता, महत्वाकांक्षा, बुद्धिमत्ता र कौशलको कमी हुने बारे उल्लेख गर्ने गर्छन्। वृद्धहरूलाई प्रतिको दुराग्रह र विभेद बुझ्न सकिन्छ। साथै, रोग, बुद्धाई, दुर्बलताले जीर्ण शरीर भएको वृद्धले मृत्युदर र अनिष्टलाई नित्य स्मरण गराइरहेने भएकाले अन्यले निजहरूलाई विभेद गर्ने ठानिन्छ।

संविधानको अनुसूची-८ मा ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अशक्तहरूलाई

एकै कोटिमा राखेर व्यवस्थापन गर्ने जिम्मा स्थानीय तहलाई दिइएको छ। यो वर्गीकरणलाई पनि 'एजिङ्ग' को राम्रो दृष्टान्त हो भन्न सकिन्छ। संविधान जारी हुनु भन्दा एक दशकअघि जारी भएको मौजुदा ज्येष्ठ नागरिक कानून, त्योभन्दा पहिलाको ज्येष्ठ नागरिक राष्ट्रिय कार्ययोजना, २०६२ र त्यसभन्दा पनि पहिलाको ज्येष्ठ नागरिक नीति तथा कार्यनीति, २०५८ प्रगतिशील सरकारी दस्तावेज हुन्। ६० वर्ष पूरा गरेको नेपाली नागरिकको संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा गर्ने, निजहरूमा रहेको ज्ञान, सिप, क्षमता र अनुभवको सदुपयोग गरी निजहरूप्रति श्रद्धा, आदर तथा सद्भावको अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्य यी दस्तावेजमा भएको पाउँछौं। ज्येष्ठ नागरिकलाई सम्मान गर्नु सबैको कर्तव्य हुने प्रावधान छ। ज्येष्ठ नागरिकलाई एक वरिष्ठ र 'बुजुर्ग' का रूपमा स्वीकार गरिएको छ।

जनसंख्यामा वृद्धहरूको अनुपात वृद्ध हुनुलाई 'पुलसेसन एजिङ' भनिन्छ। विश्व स्वास्थ्य सङ्गठनले कुनै देशको जनसंख्यामा ६५ वर्षभन्दा माथिको १४ प्रतिशत भए 'एजिङ' र २० प्रतिशत भए 'सुपर एजिङ' मानेको छ। २० औं शदीमा वृद्ध बाहुल्य समाज उत्तर अमेरिका र युरोपमा थिए। एक्काइसौं शदीको मध्यसम्ममा ल्याटिन अमेरिका, एशिया र अफ्रिकी समाजहरू 'एजिङ' र 'सुपर एजिङ' मा परिणत हुने विश्व बैङ्कको प्रक्षेपण छ। यसो हुनुमा मानिसको दीर्घायु र जन्मदरमा कमी आउनु हो। यो दीर्घायु विकसित र अविकसित मुलुकका बासिन्दामा औसतमा ७.४ वर्ष फरक रहेको संयुक्त राष्ट्रसङ्घको निष्कर्ष छ। युवा आप्रवासले विकसित देशको 'पुलसेसन एजिङ' लाई सन्तुलनमा राख्न सहयोग पुऱ्याइरहेको छ।

संसारभरि नै वृद्धहरूको संख्या बढिरहेदा 'एजिङ्ग' पनि फैलिएर जाने आशङ्का त्यति नै रहन्छ र यससँग सामना गर्ने रणनीतिहरू डिजाइन गर्नुपर्ने कुराको उभार जोडदार छ। त्यसैले 'एजिङ्ग' मा शोध गर्ने र नीतिहरू तर्जुमा गर्नुपर्ने आवश्यकता बढेर गएको छ। अधिकांशप्रतिको जागरुकता बढेको तर 'एजिङ्ग पुलसेसन' को विस्तृत तथ्याङ्क अभावले हाम्रो मुलुकले निकट भविष्यमा बेहोर्नु पर्ने आर्थिक एवं सामाजिक चुनौतीका बारे समाज बेखबर छ। विश्व स्वास्थ्य सङ्गठन अनुसार यसको विश्वव्यापी फैलावट, कारणहरू, परिणामहरू, तुलना र यससँग जुध्न आवश्यक पर्ने साधनहरू तथा जनमानसलाई शिक्षित पार्ने विषयमा अफ्न विद्वतापूर्ण ध्यानकर्षण हुनुपर्ने बेला भइसकेको छ।

नेपालको कृषिमा सूचना प्रविधि

Pratidin National Daily प्रतिदिन

तपाईं जहाँ भएपनि प्रतिदिन दैनिक तपाईंसँगै

ताजा र विश्वसनीय खबरको लागि
लगइन गर्नुहोस
www.pratidindaily.com

• डा. श्रीराम न्यौपाने

सूचना तथा सञ्चार प्रविधि (आइसिटी) ले कृषि क्षेत्रमा परिणाममुखी नतिजा दिन सक्छ। नेपालमा यसको प्रयोग बढ्दै गएको अर्थतन्त्र उकास्ने गरी नेतृत्वदायी भूमिका खेल्न सकेको छैन। पारिवारिक र जीवन निर्वाहमुखी नेपाली कृषिले नयाँ ज्ञान, सिप, औजार र प्रविधिको माग गर्दै छ। कुल राष्ट्रिय उत्पादनमा ठूलो योगदान दिए पनि यसले रोजगारी सिर्जनाबाहेक वित्त निर्माण, आत्मनिर्भरता र व्यापार सन्तुलनमा उल्लेखनीय काम गर्न नसकेको यथार्थ हाम्रो सामु छ। यस्तो बेला उत्पादनमा दिगोपन ल्याउन, जलवायुमा अनुकूलन कायम गर्न तथा व्यावसायिकता र उद्यमशीलता बढाउन प्रविधिको ज्ञानले किसानलाई दीक्षित र जागरूक तुल्याउन सक्छ। आइसिटी यस्तो सेवा हो, जसले मात्र नेपाली कृषिमा विद्यमान विभिन्न समस्याको न्यूनीकरण गर्छ।

नेपालमा कृषि क्षेत्रले मौसम र जलवायु परिवर्तनको गम्भीर असर भोग्दै आएको छ। किसान मल, बिउ, मूल्य, बजार आदि कुरामा सचेत छैनन्। उत्पादन र वितरणमा बिचौलियाको भर पर्नु पर्छ। राज्यले प्रदान गरेका सुविधा पनि सीमित व्यक्तिले मात्र उपभोग गरिरहेका छन्। उन्नत कृषि प्रणालीको प्रयोगमा सामान्य किसान समाहित सकेका छैनन्। कृषिजोना, नमुना क्षेत्र जस्ता कार्यक्रम थप प्रभावकारी बनाउनु छ। किसान कार्ड, कृषियोग्य जमिनको सुरक्षा, भूमि बैङ्कको अवधारणा, सिँचाई विस्तार जस्ता योजना प्रतीक्षाको विषय बनेका छन्। समयमै कृषि उपजको समर्थन मूल्य तोकेर श्रमप्रतिको सम्मान जनाउनुपर्ने पनि छ। कृषिमा विदेशी लगानी रोकी राज्यले स्वदेशी पुँजी, श्रम र सिपको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै आएको भए पनि नेपालमा जमिन बाँधिने, रूखिने र टुक्रिने क्रम बढ्दो छ। खाद्यमा आत्मनिर्भर हुन नसकी ठूलो व्यापारघाटा भोग्नु परेको छ। यसलाई कम गर्ने विषयमा धेरै बहस भए पनि आइसिटीको भूमिका र प्रभावबारे भने खासै महत्त्व दिएको पाइँदैन।

नेपालको प्रकृतिकृषिमैत्री छ र प्रविधिको पहुँच पनि बढ्दै छ। आधुनिक कृषि औजार, सुलभ ऋण, सहकारी सेवा, मल बिउको उपलब्धता, बजारीकरण र मूल्यका बारे जानकारी दिन सूचना प्रविधिले काम

थालेको छ। प्रत्येक पालिका र वडामा प्राविधिक सेवा पुऱ्याउने सरकारी लक्ष्य सञ्चारबाटै लैजाने हो। रेडियो, मोबाइल, इन्टरनेट, बिजुली जस्ता माध्यमको बिचौलियाको भर पर्नु पर्छ। जलवायु, योजनाभित्र समेटनुपर्ने हुन्छ। डिजिटल साक्षरता वृद्धिका कार्यक्रमसँगै कृषि प्रविधिलाई पनि जोड्न सक्नु पर्छ। विद्यालय वा अनौपचारिक क्षेत्रमार्फत ग्रामीण समुदाय र निम्न वित्तीय किसानमाथि कृषि चेतना बढाउने माध्यम नै थिने हुन्। यिनको संस्थागत र समूहगत सञ्चालन बनाएर सूचना प्रवाह गर्न सकिन्छ। तसर्थ सबै किसानमा आइसिटीमा समान र आधारभूत पहुँच जरुरी छ।

विश्वका अमेरिका, चीन, भारत आदि देशले कृषिमा सूचना प्रविधिको प्रयोग बढाउँदै समृद्धिको यात्रा तय गरिसकेका छन्। पछिल्लो समय तिनले अपनाएको सूचना प्रविधि नेपालीका लागि अनुकरणीय छ। ती किसानले इन्टरनेटको माध्यमबाट सरकारी र निजी संस्थाले प्रसारण गरेको प्राविधिक ज्ञान सुनेर, बुझेर, सिक्नेर अनि अनुकरण गरेर आफ्नो खेती प्रणालीमा व्यापक परिवर्तन ल्याएका छन्। बेमौसमी, अन्तर्जातीय, गैरभौगोलिक तथा माटोपरिष्ठ खेती प्रणालीको विकास र विस्तार गरेका छन्। नेपाल यसको प्रारम्भिक चरणमा नै छ। यहाँ विश्वले विकास

गरेका कृषि प्रविधिलाई प्रत्येक नेपालीका खेतबारीमा प्रयोगमा ल्याउन पनि सकिएको छैन। सर्वप्रथम उत्पादक, प्राविधिक र उपभोक्तृबिचको निरन्तर, सहज र निकट सम्बन्ध स्थापना हुनु पर्छ। जलवायु, रोगव्याधि, माटोको गुणस्तर, मलबिउको प्रयोग, कीट नियन्त्रण विधि आदि जस्ता नितान्त प्राविधिक विषयमा नेपाली किसान बेखबर हुनुहुन्छ। अहिले मोबाइल एसएमएस, कम्प्युटर एप्लिकेसन, फोन, इन्टरनेट, उपग्रह प्रणाली आदिले किसानलाई प्रतिको दुराग्रह र विभेद बुझ्न सकिन्छ। साथै, लिएर वा कति प्रभावकारी भयो भन्नेतर्फ सबै उदासीन रहेको पाइन्छ।

कुनै समय नेपाली किसान अनुमान र अनुभवका आधारमा विश्व बजारलाई खाद्यान्न बेच्ने तर अहिले सबै सुविधा र पूर्वाङ्गमा सेवा पाएर पनि नेपाल पाराधीन कृषिमा जर्कडिनु परेको छ। यसको मुख्य कारण कृषितर्फको युवा विकर्षण हो। यसैले विश्वव्यापीकरण र बसाइँसराइको चपेटामा परेको कृषि क्षेत्रबाट टाढिँदो र भाडिँदो निराश युवा मनोविज्ञानमा आत्मबल भर्नु छ। यहाँको जैविक विविधता र अनुकूल वातावरणको व्यापक प्रचार गर्नु छ। भूमण्डलीकरण र मुनाफामुखी निगमीय उत्पादन प्रणालीका कारण बिग्रिएको माटोले उत्पादनमा हास आएको, खाद्यान्न निर्यात प्रभावित भएको

अनि अनुदान र सहयोग कटौती हुन थालेको वैश्विक सङ्घटन परिस्थितिको बोध गराउन र सफल, सक्षम र उत्तम कृषकका अनुभवको सामाजिकीकरण गर्न जरुरी छ। मुख्य कुरा त कृषि हेर, दुःखी र कम प्रतिफल भएको क्षेत्र हो भन्ने भाष्यलाई बदल्नु छ। तसर्थ युवाको नकारात्मक मनोविज्ञानमा परिवर्तनका लागि पनि आइसिटीको प्रभाव विस्तार जरुरी देखिएको हो।

नेपाली कृषिमा आइसिटीसँग जोडिएर धेरै सामाजिक सङ्गठनले प्रशिक्षण कार्यक्रम र मोबाइल एप्लिकेसनको विकास गरी किसानलाई एसएमएसमा आधारित सूचना प्रसारण गर्दै आएका छन्। अहिले मोबाइल परामर्श सेवा र ई-विस्तार गर्दै सरकारी निकाय, अनुसन्धान संस्था र कृषि सहकारी विशेषज्ञ संस्थाहरू प्रसार गरी बिउ छनोट, मल प्रयोग, कीट नियन्त्रण, र सिँचाई व्यवस्थापनमा तत्काल सहयोग दिन सक्ने भएका छन्। बढ्दो पानीको अभावसँगै स्वचालित थोपा सिँचाई प्रणाली, आर्द्रता सेन्सरहरू, क्लाउडमा आधारित सिँचाई व्यवस्थापन उपकरण उपलब्ध छन्। साथै ब्लकचेन प्रविधि, डिजिटल कृषि र फार्म व्यवस्थापन सफ्टवेयर, उपग्रह इमेजिङ, ड्रोन्, र आइओटीमा आधारित

साढे ४ करोड बढीको खरबुजा आयात

• लक्ष्मी उप्रेती

मेचीनगर । नेपालमा व्यवसायिकरूपमा खरबुजाको खेती हुन थाले पनि आयात हुने क्रम भने रोकिएको छैन । कुनै बेला विदेशी खरबुजाको भरमा रहेको थियो नेपाल । पछिल्लो समय खरबुजाको व्यावसायिक खेती शुरु भएपनि परनिर्भर नै बन्नु परेको सम्बन्धित अधिकारीहरूको भनाई छ ।

चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को पहिलो दश महिनामा काँकरभिट्टा नाका भएर साढे ४ करोड रूपैयाँ बढीको १७ लाख केजी खरबुजा आयात भएको छ । सो वापत कार्यालयले ८९ लाख ५३ हजार रूपैयाँ राजस्व संकलन गरेको सूचना अधिकारी हुमागाईंले बताए ।

आर्थिक वर्ष शुरु भएदेखि नै खरबुजाको आयातमा उतारचढाव देखिएको छ । खासगरी चैत, बैशाख र जेठ महिनामा यसको आयात निकै बढेको देखिन्छ । चैतको अन्तिम सातादेखि पाकन थालेको खरबुजा वैशाख र जेठभरिमा बिक्री भइसकन्छ ।

बैशाखा महिनामा काँकरभिट्टा नाका भएर ६५ लाख ८६ हजार रूपैयाँ मूल्य बराबरको २ लाख ५२ हजार ६ सय ५० केजी खरबुजा नेपाल भित्रिँदा भन्सार कार्यालयले १२ लाख ५९ हजार रूपैयाँ राजस्व संकलन गरेको अभिलेख छ । कात्तिकदेखि माघ महिनासम्म खरबुजाको आयात ज्यादै न्यून भएपनि पछिल्ला तीन महिना फागुन, चैत र बैशाख महिनामा आयात हवातै बढेको कार्यालयको अभिलेखले देखाएको छ ।

साउन महिनामा ६० लाख ५० हजार रूपैयाँ मूल्य बराबरको २ लाख ३० हजार ८ सय ५० केजी खरबुजा नेपालले आयात गरेको

थियो । सो वापत कार्यालयले ११ लाख ७७ हजार राजस्व संकलन गरेको छ । भदौमा ४८ लाख ९८ हजार रूपैयाँका १ लाख ८६ हजार १ सय ४० केजी खरबुजा आयात हुँदा ९ लाख ६४ हजार रूपैयाँ राजस्व संकलन भएको बताइएको छ ।

चैत महिनामा १ करोड ३३ लाख ७ हजार रूपैयाँका ५ लाख १० हजार २ सय ३० केजी खरबुजा आयात भएको थियो । सो वापत २५ लाख ५१ हजार रूपैयाँ राजस्व संकलन गरेको अभिलेखमा उल्लेख छ । फागुनमा ४४ लाख ८८ हजार रूपैयाँको १ लाख ७३ हजार ७ सय ८० केजी खरबुजा नेपालले आयात गर्दा ८ लाख ६६ हजार रूपैयाँ राजस्व संकलन भएको थियो । फागुनमा खरबुजा आयातबाट कार्यालयले ४ लाख ३७ हजार रूपैयाँ राजस्व संकलन गरेको छ भने त्यस महिना २२ लाख ३२ हजार रूपैयाँका ८५ हजार ७ सय १० केजी खरबुजा आयात गरिएको थियो ।

खासगरी, भ्रूपाका मेची, निन्दा, बिरिड, रतुवा र मावा खोलाको बगरखेतमा किसानले खरबुजा फलाउने गरेका छन् । तर, पनि फलफूलको रूपमा प्रयोग गर्ने खरबुजाका लागि समेत नेपाल आत्मनिर्भर बन्न नसकेको कृषि विज्ञहरूको भनाई छ । हरेक महिनाजसो खरबुजाको आयात बढिँदै समेत यसलाई

खरबुजा बिक्री गरेको खनालले बताए ।

केही वर्ष अघिसम्म भद्रपुरको मेची बगरमा नेपाली र भारतीय किसानले यसको खेती गर्थे । मेचीनगर –०६ काँकरभिट्टाका ५१ वर्षीय प्रकाश थापाले गत फागुनदेखि बैशाख महिनासम्म आईपुदा ५ लाख रूपैयाँ मूल्यको खरबुजा बिक्री गरेको बताए । प्रचण्ड गर्मीका बखत खरबुजा बिक्रीबाट दैनिक ३० हजार रूपैयाँसम्म कमाउने उनको भनाई छ । पहिलो पटक खेती गरे पनि आम्दानी चित्तबुझ्दो भएको उनको भनाई छ ।

नेपाली बाबु स्मार्ट कृषि फार्म दर्ता गरेर उनीहरूले सुरु गरेको बगर खेतीमा तीन सय ५० मेट्रिक टनभन्दा बढी खरबुजा फलेको स्मरण सुनाए ।

व्यापारीले फार्ममै आएर खरबुजा किनेर लैजाने गरेका छन् । निजी सवारी लिएर किन आउने ग्राहकको बगरमा भीड लाग्ने गरेको छ । यहाँबाट सस्तोमा किनेर लैजाने व्यापारीले बजारमा मूल्य बढाएर बेच्ने गर्छन् । बलौटे माटोमा राम्रो फल्ने भएकाले बगरखेती खरबुजाका लागि निकै उपयोगी देखिएको छ । कृषि ज्ञान केन्द्र भ्रूपाका सूचना अधिकारी चेतनारायण भण्डारीले आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा भ्रूपाको ३ सय ५० हेक्टर जमीनमा १० हजार ५ सय ३७ मेट्रिक टन खरबुजा उत्पादन भएको बताए । अधिकांश कृषकले खोलाका खरबुजाको बगरखेती गरेका छन् ।

बिरिड नदीको बगरमा एकजना कृषकले १२ लाख रूपैयाँ लगानी गरेर खरबुजा खेती गरेको सुनाए । उनी अहिले गाडीमा ढुलाएर खरबुजा बेच्ने गरेको बताउँछन् । खरबुजा बेच्न आफैले उल्लोचारीसम्म गाडी पठाउने गरेको उनले भने । भारतलगायत अन्य देशबाट आयात भएका र नेपाली बगरमा फलेको खरबुजा काठमाडौँका सुपरमार्केट र पाँचतारे होटलमा पुगेर नेपाली बाबु स्मार्ट कृषि फार्मका सञ्चालक खनालले बताए । भ्रूपाका मेची, निन्दा, बिरिड, रतुवा र मावा खोलाको बगरखेतमा किसानले खरबुजा फलाउने गरेका छन् ।

अहिले भ्रूपाका थुप्रै किसानहरूले खरबुजाको व्यवसायिक खेती गर्दै आएको भ्रूपा मेचीनगर –१० का लीला खनालले बताए । मेचीनगर-१५ स्थित मेची नदी बगरमा लीला खनाल र हरि नेपालले १३ बिघा क्षेत्रफलमा खरबुजा फलाएर १५ देखि २० लाख रूपैयाँको

चुरोट र रक्सीमा कर नबढाउन कांग्रेस सांसद माग

भापा(प्रस) । नेपाली कांग्रेसका सांसद नारायणदत्त मिश्रले आगामी आर्थिक वर्षको बजेटमा चुरोट र रक्सीमा कर नबढाउन अर्थमन्त्रीलाई आग्रह गरेका छन् । राष्ट्रियसभा बैठकको विशेष समयमा बोल्दै उनले चुरोट र रक्सीमा कर बढ्ने चाल पाएपछि उत्पादन बढाएर नयाँ नयाँ गोदामभित्र आफ्ना सामान भरेर राख्ने व्यापारीहरू छन् । तसर्थ मेरो दुई हात जोडेर बिन्ती छ कमसेकम यसपटक चुरोट र रक्सीमा कर नबढाउनुस् । अनि हेरौँ व्यापारीको दम्भ । भन्सारको मात्र कुरा गर्ने हो भने ५० प्रतिशतको मात्र भन्सार अमुली हुने साथै ठूलो साँठगाँठमा फरक बाटो प्रयोग गरी सामान भित्रिन्छ । रोक्ने परको कुरा रोक्नमा सरकारको ध्यान जाओस् । अहिले नेपालमा बिचौलियाको कुरा धेरै चलेको बताए । उनले भने, 'बजेट आउँदैछ । बजेटमा करका दर बढाउनु भनेको चलखेल पनि हो । तसर्थ करको दर बढ्ने चाल पाएपछि वा चाल दिएपछि उत्पादन बढाएर नयाँ नयाँ गोदामभित्र आफ्ना सामान भरेर राख्ने व्यापारीहरू छन् । तसर्थ मेरो दुई हात जोडेर बिन्ती छ कमसेकम यसपटक चुरोट र रक्सीमा कर नबढाउनुस् । अनि हेरौँ व्यापारीको दम्भ । भन्सारको मात्र कुरा गर्ने हो भने ५० प्रतिशतको मात्र भन्सार अमुली हुने साथै ठूलो साँठगाँठमा फरक बाटो प्रयोग गरी सामान भित्रिन्छ । रोक्ने परको कुरा रोक्नमा सरकारको ध्यान जाओस् ।' मिश्रले भने, 'हामी संसदमा पक्षमा

हुँदा बजेटमा ताली बजाउँछौँ । विपक्षीमा हुँदा कमा र फुलस्टप समेत चेन्ज नगरेको कस्तो बजेट हो यो भन्नु । नेपालमा बिचौलियाको कुरा धेरै हुन्छ हरेक ठाउँमा काम गर्ने मान्छेहरू चाहिन्छ । त्यसैले हामीकहाँ नयाँ नयाँ लोकतन्त्र भएर हो वा कुरा गर्न नपाएर हो या सञ्चार क्षेत्रले अरु कुरा गर्ने समय नभएर हो बिचौलियाकै कुरा धेरै भइरहेको छ ।' उनले संसदमा पक्षमा हुँदा सरकारले जे गरे पनि ताली बजाउने र विपक्षमा हुँदा विरोध मात्र गर्नुपर्ने अवस्थाको अन्त्य हुनुपर्नेमा जोड दिए ।

पानीको सतह बढेपछि 'बेलिब्रिज' भिकियो

विभिन्न जिल्ला जोड्ने फोक्सिडटारको मोटेबल पक्की पुल गत वर्षको बाढीले बागाएपछि अस्थायी बेलिब्रिज जडान गरिएको थियो ।

नदीमा पानीको सतह बढ्न थालेपछि बेलिब्रिज निकालिएको गाईघाट-दिक्तेल सडक आयोजनाका प्रमुख पशुपति ज्ञवालीले जानकारी दिए । सडक विभागले रु एक

करोड दुई लाखमा बेलिब्रिज जडान तथा भिक्न निर्माण कम्पनीसँग सम्पत्तीता गरेको थियो । बेलिब्रिज हटाइएपछि दिक्तेलबाट गाईघाट हुँदै धरान, विराटनगर, काँकडभिट्टा आउजाउ गर्न कठिन भएको छ भने ती स्थानमा पुग्न दिक्तेल-हलेसी-जयराम-चुम्री-कटारी सडक प्रयोग गर्नुपर्ने भएको छ । यो वैकल्पिक बाटो यात्राका निमित्त कठिन, लामो र सौचुरो छ ।

प्राधिकरणले थाल्यो भारत विद्युत निर्यात

भापा(प्रस) । नेपाल विद्युत प्राधिकरणले भारतमा विद्युत निर्यात सुरु गरेको छ । प्राधिकरणले गत शनिबार देखि भारतमा विद्युत निर्यात सुरु गरेको जनाएको छ । प्राधिकरणका अनुसार शनिबारदेखि निरन्तर रूपमा रातीको समयमा भारतमा विद्युत निर्यात भइरहेको छ । विद्युत प्राधिकरणका प्रवक्ता राजाभाइ शिल्पकारका अनुसार शनिबारदेखि भारतमा निर्यात रूपमा विद्युत निर्यात सुरु भएको हो ।

उनले पछिल्लो चार दिन देखि रातको समयमा भारतलाई विद्युत निर्यात गरिरहेको बताए । उनले भने, 'गत शनिबार राती देखि पछिल्लो चार दिनसम्म दैनिक १५० देखि २०० मेगासम्म विद्युत भारतमा निर्यात भएको छ । नेपालमा पानी बढ्न थालेसँगै उत्पादनमा भएको वृद्धिले नेपालको माग पूरा गरी भारतलाई विद्युत निर्यात सुरु गरिएको छ ।' प्रवक्ता शिल्पकारले उत्पादित

विद्युतले नेपालको मागलाई पूरा गरि बढी हुन थालेकाले भारतीय रिजल टाइम मार्केटमा बेच्न सुरु गरेको बताए । उनले इन्डियन इनर्जी एक्सचेन्जको रिजल टाइम दररेट अनुसार बिक्री सुरु भएको बताए । प्राधिकरणले भारतलाई नदी प्रवाहमा आधारित (आरओआर) जलाविद्युत आयोजनाबाट उत्पादन भएको विद्युत निर्यात गरिएको बताए ।

नदी प्रवाहमा आधारित जलाविद्युत आयोजनाहरूमा उत्पादन कमीभएसँगै भारतबाट महँगो मूल्य विद्युत खरिद गरी नेपालको माग पूरा गरिरहेको थियो । तर, नेपालमा मनसुन प्रवेशसँगै विद्युत निर्यात गर्न सुरु गर्दा प्राधिकरणलाई ठूलो राहत भएको प्राधिकरणले जनाएको छ ।

साढे दुई अर्बको सिमेन्ट भारतमा निर्यात

भापा(प्रस) । चालु आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को १० महिनामा साढे दुई अर्बको सिमेन्ट निर्यात भएको छ । भन्सार विभागले सार्वजनिक गरेको तथ्यांकअनुसार उक्त मूल्य बराबरको सिमेन्ट निर्यात भएको हो ।

विभागका अनुसार २०८२ वैशाख १२५ मेट्रिक टन सिमेन्ट क्लिङ्कर र १ अर्ब ७६ करोड ९६ लाख ५६ हजार रूपैयाँको सिमेन्ट निर्यात भएको छ । मेट्रिक टन सिमेन्ट तथा सिमेन्ट क्लिङ्कर भारतमा निर्यात भएको छ । यसमध्ये ६४ करोड ९२ लाख १९ हजार रूपैयाँको ४ लाख ८१ हजार

१२५ मेट्रिक टन सिमेन्ट क्लिङ्कर र १ अर्ब ७६ करोड ९६ लाख ५६ हजार रूपैयाँको सिमेन्ट निर्यात भएको छ । मेट्रिक टन सिमेन्ट तथा सिमेन्ट क्लिङ्कर भारतमा निर्यात भएको छ । यसमध्ये ६४ करोड ९२ लाख १९ हजार रूपैयाँको ४ लाख ८१ हजार

नेपालको...

सेन्सरहरूले माटोको आर्द्रता, फसल स्वास्थ्य र पोषक तत्वको स्तरीयताको निगरानी गर्छन् । मोबाइल फोन, कम्प्युटर, इन्टरनेट, उपग्रह तथा भौगोलिक सूचना प्रणाली (जिआइएस) र मौसम तथा बजार अपडेटका सूचना दिन थालिएको छ । जलवायु प्रवृत्ति, माटोको अवस्था र विश्वव्यापी बजारमा आउने गतिशीलता र तीव्र परिवर्तनलाई किसानसमक्ष पुऱ्याइएको छ ।

किसानलाई शोषित हुनबाट बचाई आइसिटीका उपकरणले वास्तविक समयको उचित मूल्य सम्पत्तीता गर्न र बिचौलियासँगको निर्भरता कम गर्न मद्दत गरेका छन् । डिजिटल भुक्तानी, खेती कार्यतालिका, बिमा सुविधा आदिको सूचनामार्फत जोखिम न्यूनीकरणमा साथ दिएको पाइन्छ । सामाजिक मिडिया र आइसिटी प्लेटफर्म प्रयोग गर्ने प्रवृत्ति बढेको छ । कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयले किसानलाई

१६६००१९५००० नम्बरको निःशुल्क कल सेन्टर सेवा र विभागले थप सहायताका लागि अन्य सम्पर्क नम्बर उपलब्ध गराएको छ । परामर्शका लागि हाम्रो कृषि, नेपाली कृषि, स्मार्ट कृषि जस्ता एप्सहरू पनि उपलब्ध छन् । यसका साथै ई-कमर्स वेबसाइट, सामाजिक सञ्जाल, जल तथा मौसम विभाग, कालीमाटी फलफूल तथा तरकारी बजार, एगमार्केट नेपाल, कृषिगुरु, एम किसान आवाज, ई सेवा, खल्ली, एनएमबी एफ्री लोन, आइएमई पे माइक्रो

फाइनान्स, कृषि बिमा, एसएमएस कीट अलर्ट, अनलाइन ट्युटोरियल, नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद, इसिमोड, हाम्रो कृषि जस्ता सरकारी तथा निजी संस्थाले बजार मूल्य र बिमादेखि डिजिटल भुक्तानीसम्ममा किसानलाई सघाएका छन् । नेपाली कृषिमा आइसिटीको भूमिका विशेष गरी ग्रामीण क्षेत्रमा खुम्चिएको छ । आज पनि सहर र ग्रामीण क्षेत्रहरूबिच डिजिटल विभाजन छ । कर्णाली र सुदूरपश्चिमका दुर्गम क्षेत्रमा बिजुली, इन्टरनेट र मोबाइल

कनेक्टिभिटी कमजोर छ । उनीहरूलाई स्मार्टफोन, डिजिटल सेवा, मर्मत आदिको उच्च लागत पर्न जान्छ । सामान्य र डिजिटल साक्षरताको स्तर उठाउने युवा साथमा छैनन् । साइबर गोपनीयताले पनि जोखिम बढाएको छ । यसतर्फ सरकारी र निजी लगानीले समुदाय-आधारित डिजिटल केन्द्र निर्माण तथा किकायती र आवाजमा आधारित उपकरण तथा डिजिटल साक्षरता कार्यक्रम, डाटा संरक्षण नीति जस्ता समाधान बढाउन सक्छन् ।

सुपर कार्बोनेटिक एक्सप्रेस कुरियर

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय चिटि, पत्र, पार्सल पठाउन परे हामिलाई सम्बन्धुहोस् ।
बिगत ३ दशकदेखि अनुभवी तथा विश्वासिलो एकमात्र कुरियर

सम्पर्क:
फोन: ०२३-५८०८६८
मो: ९८५२६७७३५५
बितामोड (सिटी सेक्टर), काभा, अदुवा खोला छेउ

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन केन्द्रहरू :

चन्द्रगढी, मद्रपुर लोकबहादुर कुँवर : ९८२२६८३९९६ द्रोण अधिकारी : ९८२२६८३९९९	दमक विष्णु सुब्बा : ९८५२६७०९३७ देविबहादुर बस्नेत : ९८५२६७०९३७	मेचीनगर चारआली : ९८२२७०३०९३ गोबिन्द घिमिरे : ९८५२६७०९३७	उर्लाबारी रुपेन्द्र शेर्मा : ९८४२०९२४०६ विराटनगर क्रिष्टियन आई: ०२५-३२५६९८	इलाम, मंगलबारे रणवीर लिम्बू ९८५२६७०९३७	काकँरभिट्टा फ्रेन्डशिप पुस्तक पसल ०२३-५६२४२४	भापा बजार बस्न राजवंशी ९८५२७०३०९३
---	--	--	--	---	---	--

आजको राशिफल

<p>मेष</p> <p>नयाँ वस्त्र र अलङ्कारको प्राप्ति पनि हुनसक्छ । मनोरञ्जनमा सहभागिता भइनेछ । महत्वपूर्ण कामको थालनी हुनेछ । कुनै कुराले मनमा शान्ति छाउनेछ ।</p>	<p>कर्कट</p> <p>नयाँ ज्ञान सिक्ने मौका मिल्नेछ । स्वादिष्ट भोजनको आनन्द समेत पाइएला । आज महिला वर्गबाट विशेष साथ र सहयोग मिल्नेछ । अरुलाई प्रभावित पारिनेछ ।</p>	<p>तुला</p> <p>आज आम्दानी प्रशस्तै बढ्नेछ । प्रेम र दाम्पत्य जीवन सुखमय हुनेछ । सामाजिक क्षेत्रबाट राम्रो सहयोग पाइनेछ । धार्मिक तथा समाज सेवामा मन लाग्नेछ । आज छोटो दुरीको लाभदायक यात्रा रहला । एकपछि अर्को अवसर आउनुलाई मन</p>	<p>मकर</p> <p>घरमा अतिथिको आगमन हुनेछ । स्वास्थ्यको ख्याल गर्नु पर्नेछ । राजनैतिक कार्यमा सफलता मिल्नेछ । विपरीत वर्ग प्रति आकर्षण बढ्नेछ । परीक्षा र पढाईमा राम्रै सफलता मिल्ला । रमाइलो यात्रा गर्ने अवसर प्राप्त हुनेछ ।</p>
<p>मिथुन</p> <p>आज रमाइलो यात्राको सम्भावना छ । रोकिएको धन हात पर्ला ।</p>	<p>कन्या</p> <p>मनोरञ्जनको क्षेत्रमा सफलता मिल्नेछ । शरीर भारी र मन अस्थिर रहने संकेत</p>	<p>सिंह</p> <p>सहयोग मिल्नेछ । अरुलाई प्रभावित पारिनेछ ।</p>	<p>वृश्चिक</p> <p>आज छोटो दुरीको लाभदायक यात्रा रहला । एकपछि अर्को अवसर आउनुलाई मन</p>